

PRIRUČNIK

ZA POLAGANJE PRAVOSUDNOG ISPITA NA KOSOVU

SADRŽAJ

1. Predgovor	3
2. O pravosudnom ispitu	4
3. Uslovi za polaganje pravosudnog ispita	4
4. Prijava za polaganje pravosudnog ispita	4
5. Polaganje pravosudnog ispita	5
6. Popravni ispit	6
7. Program za polaganje pravosudnog ispita	7
8. Zahtev za polaganje pravosudnog ispita	49
9. Literatura	50

PREDGOVOR

Ovaj priručnik za polaganje pravosudnog ispita na Kosovu je izrađen u okviru projekta “Jačanje vladavine prava na severu Kosova”, koji je sproveda NVO Advocacy Center for Democratic Culture (Centar za zastupanje demokratske culture), uz podršku Ambasade Sjedinjenih Američkih Država na Kosovu.

Cilj ovog priručnika je da studentima završnih godina prava i mladim pravnicima sa severa Kosova pruži najvažnije informacije o pravosudnom ispitu na Kosovu. Priručni sadrži osnovne informacije o samom pravosudnom ispitu, uslovima koje kandidati treba da ispunjavaju, postupku za polaganje pravosudnog ispita kao i o strukturi samog ispita.

Naravno, s obzirom da ovo nije sveobuhvatni priručnik za polaganje pravosudnog ispita, potencijalne candidate upućujemo na priručnik koji je izradila Asocijacija srpskih pravika Kosova. Kopiju priručnika možete dobiti u kancelariji NVO ACDC.

Ovom prilikom izražavamo posebnu zahvalnost Ambasadi Sjedinjenih Američkih Država na Kosovu na podršci samom projektu, a samim tim i za izradu ovog priručnika. Takođe zahvalnost izražavamo i advokatima sa severa Kosova koji su učestvovali u sprovođenju projektnih aktivnosti koje su omogućile izradu ovog priručnika.

O PRAVOSUDNOM ISPITU.

Pravosudni ispit je ispit koji mora da položi svaki pravnik koji želi da se bavi sudijskom, tužilačkom ili advokatskom profesijom. Pravosudni ispit se sastoji od pisanog i usmenog dela ispita. Ispit organizuje Ministarstvo pravde Kosova i polaže se pred Komisijom za polaganje pravosudnog ispita koju predlaže minister pravde, a imenuje ih Skupština Kosova.¹ Komisiju čine pravni stručnjaci koji imaju najmanje 12 godina radnog iskustva u pravosudnom sistemu.²

Ispit se organizuje na svaka tri (3) meseca, tj četiri (4) puta godišnje.³

Za polaganje pravosudnog ispita plaća se naknada čiji iznos utvrđuje Ministarstvo pravde, a koja trenutno iznosi 100 evra. Naknada za ponovno polaganje pravosudnog ispita iznosi 75 evra.

Uslovi za polaganje pravosudnog ispita.

Zakon o pravosudnom ispitu propisuje uslove koji su potrebni za polaganje pravosudnog ispita. Kandidat treba da ispunjava sledeće uslove⁴:

1. Da je državljanin Kosova;
2. Da je završio/la četvorogodišnje studije na pravnom fakultetu ili master studije na pravnom fakultetu;
3. Da ima najmanje (1) godinu dana radnog iskustva na pravnim poslovima u sudu, javnom tužilaštvu ili advokatskom kancelariji; ili najmanje dve (2) godine radnog iskustva na pravnim poslovima u drugim institucijama, institutima ili drugim organizacijama. Takođe pravosudni ispit može da polaže i kandidat koji nema profesionalno radno iskustvo, ali je obavio/la stručnu praksu u sudu, javnom tužilaštvu ili advokatskoj kancelariji;
4. Kandidat koji je završio studije prava na obrazovnoj ustanovi van Kosova treba da nostrifikuje diploma u Ministarstvu obrazovanja, nauke i tehnologije.
5. Diplomirani pravници koji su položili stručni ispit za rad u javnoj administraciji i oni koji su položili stručni ispit za sudiju za prekršaje, pravosudni ispit polažu kao dodatni ispit, po skraćenom programu, uz priznavanje prethodno položenih ispita.

Prijava za polaganje pravosudnog ispita.

Prijava za polaganje pravosudnog ispita podnosi se Ministarstvu pravde Kosova. U prijavi kandidat mora da navede na kom od službenih jezika želi da polaže ispit i da li je ranije polagao

¹ Zakon o pravosudnom ispitu, br. 04/L-141, član. 4

² Ibid.

³ Ibid. član 12.

⁴ Ibid. član 6.

ispit. Takodje, uz zahtev za polaganje pravosudnog ispita, kandidat treba da priloži I dokaze o ispunjenosti uslova iz člana 6. Zakona o pravosudnom ispitu.⁵ Prema tome, kandidat za polaganje pravosudnog ispita treba da podnese sledeće:

1. Prijavu za polaganje pravosudnog ispita, koja je dostupna na internet stranicama Ministarstva pravde Kosova⁶;
2. Overenu kopiju diplome;
3. Potvrdu o random iskustvu nakon završenih studija;
4. Overenu kopiju rešenja Ministarstva obrazovanja, nauke i tehnologije o priznanju I oceni diploma koja je stečena van Kosova.

Celokupna dokumentacija se podnosi Ministarstvu pravde, Kancelariji za slobodne profesije (8. sprat). Prijava za polaganje pravosudnog ispita se mora podneti najkasnije 3 nedelje pre datuma održavanja ispita.⁷

Polaganje pravosudnog ispita.

Pravosudni ispit se sastoji od pisanog i usmenog dela.

Pisani ispit. Prvo se polaže pisani deo, koji se polaže rešavanjem praktičnog slučaja iz krivično-pravne i građansko-pravne oblasti. Za svaki od ova dva zadatka, kandidat može da osvoji maksimalno petnaest (15) bodova. Da bi položio pisani deo ispita, kandidat treba da bude ocenjen sa po najmanje devet (9) bodova iz oba zadatka.⁸

Pisani deo ispita traje ukupno pet (5) sati. U toku polaganja pisanog ispita, kandidat može da koristi samo tekstove zakona, što ne uključuje I komentare zakona.⁹

Usmeni ispit. Ukoliko kandidat uspešno položi pisani deo ispita, stiče pravo da polaže i usmeni deo ispita. Usmeni deo ispita se polaže iz sledećih predmeta¹⁰:

- 2.1. Građansko pravo (materijalno i proceduralno), porodično, nasledno i obligaciono;
- 2.2. Trgovinsko pravo;
- 2.3. Krivično pravo (materijalno i proceduralno);
- 2.4. Radno pravo i administrativno pravo;
- 2.5. Ustavno pravo, organizacija sudskog sistema na Kosovu, osnovi sistema Evropske unije i ljudska prava.

⁵ Ibid. član 10.

⁶ Vidi stranu 49.

⁷ http://www.kgjk-ks.org/repository/docs/2.-What-is-Bar-Exam-ENG_113681.pdf

⁸ Zakon o pravosudnom ispitu. član 12.

⁹ Ibid, član 12.

¹⁰ Ibid, član 15.

Da bi položio usmeni deo ispita, kandidat mora da dobije najmanje šest (6) bodova iz svakog predmeta.¹¹

Kandidat na ispitu može da stekne najviše osamdeset (80) bodova, a smatraće se da je kandidat položio ispit akop osvoji najmanje četrdest i osam (48) bodova.¹²

Ukoliko kandidat nije zadovoljan kako je ocenjen bilo na pisanom ili na usmenom delu ispita, ima pravo da podnese žalbu u roku od tri (3) dana od objavljivanja rezultata ispita. Komisija će odlučiti po žalbi u roku od pet (5) dana.¹³

Popravni ispit.

Kandidat koji nije postigao zadovoljavajući rezultat iz jednog (1) ili dva (2) predmeta mora da polaže popravni ispit. Kandidat ima obavezu da ponovo polaže ispit ukoliko iz dva (2) predmeta na usmenom delu nije postigao zadovoljavajuće rezultate.¹⁴ Kandidat treba da prijavi popravni ispit u roku od dva (2) do šest (meseci), u suprotnom smatraće se da kandidat nije položio ispit.¹⁵

Zakon o pravosudnom ispitu propisuje i da kandidat koji treba da polaže popravni usmeni ispit iz krivičnog prava i krivičnog postupka ili građanskog prava, a koji je prethodno položio pisani deo ispita, prilikom polaganja popravnog ispita ne mora da ponovo polaže pisani deo ispita.¹⁶

Konačno, kandidat koji ne položi ni popravni ispit, ne može ponovo da polaže pravosudni ispit pre proteka roka od dvanaest (12) meseci.¹⁷

¹¹ Zakon o pravosudnom ispitu, član 13.

¹² Ibid.

¹³ Ibid. član 14.

¹⁴ Ibid. član 18.

¹⁵ Ibid.

¹⁶ Ibid.

¹⁷ Ibid.

Program za polaganje pravosudnog ispita¹⁸:

a) NAČELA I STRUKTURA USTAVA I ORGANIZACIJA PRAVOSUĐA

I. Ustav kao najviši pravni i politički akt

1. Definicija ustava ;
2. Vrsta ustava;
3. Uloga ustava u pravnom sistemu;
4. Način usvajanja i izmene ustava;
5. Najpoznatiji ustavi na svetu.

II. Načela ustavnosti i zakonitosti u ustavnim sistemima

1. Ustavnost i zakonitost kao pravni politički proces;
2. Načela ustavnosti;
3. Načela zakonitosti;
4. Načela pravne države;
5. Vladavina prava i pravne države;
6. Načela raspodele i uzajamne kontrole vlasti;
7. Zaštita ustavnosti i zakonitosti.

III. Proglašenje i formalizacija nezavisnosti Kosova

1. Proglašenje nezavisnosti dana 17 februara 2008 god;
2. Ahtisarijev paket i zakoni koji iz njega proizilaze;
3. Ustav Republike Kosovo 2008.

9

IV. Ustav Republike Kosovo

1. Koncept i struktura Ustava;
2. Preambula;
3. Osnovne odredbe;
4. Ljudska prava i slobode;
5. Ekonomski odnosi;
- 6; Teritorijalna organizacija Republike;
7. Reforma lokalne uprave

V. Institucije Republike Kosovo

1. Skupština Republike
 - 1.1 Organizacija i struktura Skupštine
 - 1.2 Nadležnosti Skupštine
 - 1.3 Zakonodavni proces u Skupštini
 - 1.4 Usvajanje zakona od strane Skupštine
 - 1.5 Dvostruka većina za usvajanje zakona

¹⁸ Program pravosudnog ispita je preuzet iz Administrativnog uputstva o programu i načinu polaganja pravosudnog ispita, **01 Br. AU-152-126/09**.

1.6 Odnosi Skupštine i Vlade

1.7 Parlamentarna kontrola Vlade

1.8 Odnosi Skupštine i Predsednika

2. Predsednik Republike

2.1 Izbor Predsednika;

2.2 Ovlašćenja Predsednika;

2.3 Uloga predsednika u spoljnjoj politici;

2.4 Odnos Predsednika sa Skupštinom i Vladom

3. Vlada Republike

3.1 Izbor Vlade;

3.2 Funkcije Vlade;

3.3 Uloga Premijera u rukovođenju Vladom;

3.4 Odnos Vlade i Skupštine Kosova.

4. Pravosudni sistem

4.1 Ustavni principi za organizaciju i funkcionisanje pravosuđa

4.2 Vrste, organizacija i struktura sudova;

4.3 Funkcije sudova;

4.4 Izbor, imenovanje i disciplinovanje sudija

5. Javno tužilaštvo

6. Ombudsman

7. Ustavni sud

7.1 Organizacija i struktura Ustavnog suda;

7.2 Nadležnost Ustavnog suda;

7.3 Postupci pred Ustavnim sudom;

7.4 Uloga Ustavnog suda i zaštita sloboda i ustavnih prava građana.

8. Nezavisne Agencije Republike Kosovo

9. Revizija Ustava

10. Završne odredbe

11. Prelazne odredbe

VI. IZRADA USTAVA I ZAKONA – KLINIKE ZA USTAV I ZAKONE

1. Značenje izrade ustava i zakona;

2. Načela izrade ustava i zakona;

3. Pravna tehnika i terminologija izrade;

4. Faze izrade;

5. Javne debate sa građanima;

6. Postupci za reviziju i usvajanje Ustava i zakona;

7. Izmene Ustava i zakona;

8. Tumačenje Ustava i zakona;

9. Sprovođenje Ustava i zakona;

10. Zaštita Ustava i zakona.

PRAVNI IZVORI USTAVA

Deklaracija o nezavisnosti koju je usvojila Skupština Kosova 17 februara 2008 god;

Ustav Republike Kosovo 2008;
Sistemske zakoni Skupštine Kosovo;
Paket predsednika Ahtisarija;
Međunarodni sporazumi o ljudskim pravima;
Poslovnik Skupštine Kosovo;
Poslovnik Vlade Kosovo (2007/1);
Priručnik za pripremanje pravosudnog ispita;
Uredba UNMIK-a 2001/9;
Uredba UNMIK-a 2001/ 19
Zakon o Ustavnom sudu Kosovo (u postupku usvajanja);
Statut opština
Zakon o sudovima (u postupku usvajanja);
Zakon o javnim nabavkama (u postupku usvajanja);
Zakon o vladi Republike Kosovo (u postupku usvajanja);
Zakon o lokalnoj upravi (u postupku usvajanja).

11

b) KRIVIČNO PRAVO

MATERIALNO KRIVIČNO PRAVO

A. OPŠTI DEO

I. KRIVIČNA DELA

- definicija,
- način izvršenja,
- vreme izvršenja,
- mesto izvršenja.

II. OSLOBAĐANJE ZBOG NEZAKONITOSTI

- lakša krivična dela,
- nužna odbrana,
- ekstremna nužnost.

III. OSLOBAĐANJE OD KRIVIČNE ODGOVORNOSTI

- nalog viših vlasti ,
- duševna neuračunljivost
- nepostojanje uzročne veze,
- činjenična greška,
- sudska greška,
- starost.

IV. KRIVIČNA ODGOVORNOST

- umišljaj,
- nehat,
- svesna nehat,
- pokušaj i neprikladan pokušaj.

V. SAUČESNISTVO

- saučesništvo pri izvršenju

- podsticanje
- pomoć
- kriminalno udriživanje,
- granice krivične odgovornosti i kazna za saučesništvo.

VI. KAZNE

- cilj kažnjavanja,
- glavne kazne,
- alternativne kazne,
- dopunske kazne.

VII. ZAPLENJENJE MATERIJALNE KORISTI STEČENE IZVŠENJEM KRIVIČNOG DELA

- osnovi zaplenjenja,
- način zaplenjenja

VIII. ZASTARELOST

- zastarelost krivičnog gonjenja
- zastarelost izvršenja kazne

B. POSEBAN DEO

XIII. KRIVIČNA DELA PROTIV KOSOVA I NJEGOVIH STANOVNIKA

- opšti pregled,
- neovlašćeni prelazak graničnih prelaza ili granica, član 114,
- podsticanje na mržnju , nejedinstvo ili nacionalnu , rasnu, versku ili etničku ne toleranciju, član 115.

XIV. KRIVIČNA DELA PROTIV MEĐUNARODNOG PRAVA

- opšti pregled,
- krijumčarenje migranata, član 138,
- trgovina ljudskim bićima, član 139.

XV. KRIVIČNA DELA PROTIV ŽIVOTA I TELA

- opšti pregled,
- ubistvo, član 146,
- nelegalni abortus, član 152,
- laka telesna povreda, član 153.

XVI. KRIVIČNA DELA PROTIV LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA

- opšti pregled,
- prinuda, član 160,
- narušavanje nepovredivosti stana, član 166,
- prevara u toku glasanja, član 180.

XVII. KRIVIČNA DELA PROTIV PRAVA NA RADNI ODNOS

- opšti pregled,
- kršenje prava na radni odnos, član 182,
- ugrožavanje bezbednosti na radu, član 186.

XVIII. KRIVIČNA DELA PROTIV INTEGRITETA I UGLEDA

13

- opšti pregled,
- uvreda, član 187,
- otkrivanje ličnih i porodičnih okolnosti, član 189.

XIX. KRIVIČNA DELA PROTIV SEKSUALNOG INTEGRITET

- opšti pregled,
- silovanje, član 193,
- degradacija seksualnog integriteta, član 196,
- omogućavanje prostitucije, član 201.

XX. KRIVIČNA DELA PROTIV BRAKA I PORODICE

- opšti pregled,
- nezakonito oduzimanje dece, član 210,
- loše postupanje ili napuštanje dece, član 211

XXI. KRIVIČNA DELA PROTIV JAVNOG ZDRAVLJA

- opšti pregled,
- nesavesno lečenje, član 219,
- neukazivanje lekarske pomoći, član 220

XXII. KRIVIČNA DELA PROTIV EKONOMIJE

- opšti pregled,
- nelegalna trgovina, član 246,
- nelegalna proizvodnja, član 247.

XXIII. KRIVIČNA DELA PROTIV IMOVINE

- opšti pregled,
- krađa, član 252,
- obmana, član 261,
- prihvatanje ukradene robe, član 272,
- krijumčarenje robe, član 273.

XXIV. KRIVIČNA DELA PROTIV ŽIVOTNE SREDINE, ŽIVOTINJA, BILJAKA I KULTURNIH DOBARA

- opšti pregled,
- nelegalna seća šuma, član 285.

XXV. KRIVIČNA DELA PROTIV OPŠTE SIGURNOSTI POJEDINACA I IMOVINE

- opšti pregled
- izazivanje opšte opasnosti, član 291.

XXVI. KRIVIČNA DELA PROTIV BEZBEDNOSTI JAVNOG SAOBRAĆAJA

- opšti pregled,
- ugrožavanje javnog saobraćaja, član 297,
- neukazivanje pomoći povređenom licu u saobraćajnoj javnoj nesreći, član 301

XXVII. KRIVIČNA DELA PROTIV ADMINISTRATIVNOG PRAVA

- opšti pregled,
- lažna izjava, član 307,
- ometanje svedočenja, član 309.

XXVIII. KRIVIČNA DELA PROTIV JAVNOG REDA I PRAVNIH AKCIJA

- opšti pregled,
- ometanje službenog lica u obavljanju službenih dužnosti, član 316,
- napad na službeno lice u toku obavljanja službene dužnosti, član 317,
- falsifikovanje dokumentacije, član 331.

XXIX. KRIVIČNA DELA PROTIV SLUŽBENE DUŽNOSTI

- opšti pregled,
- primanje mita, član 34.

UREDBA UNMIK-a 2004/02 O SPRECAVANJU PRANJA NOVCA POVEZANIH KRIVICNIH DELA

- obaveze banaka i finansijskih institucija, član 3,
- odgovornost ne vladinih organizacija, član 4,
- odgovornost političkih partija i registrovanih kandidata, član 5,
- obaveze poslovnih organizacija, član 8,
- transakcije nepokretne imovine, član 8,
- krivična dela i nadležnosi sudova, član 10.

Opšti pregled se sastoji od opštih karakteristika krivičnih dela u relativnom pogledu, subjekta krivičnog dela, zastičenog objekta i gonjenja izvršilaca takvih krivičnih dela.

Pravni izvori:

1. Privremeni krivični zakon Kosova, proglašen uredbom UNMIK-a br. 2003/25;
2. Uredba UNMIK-a br. 2004/19 o izmeni i dopuni krivičnog zakona Kosova;
3. Uredba UNMIK-a br. 2004/02 o sprečavanju pranja novca i povezanih krivičnih dela;
4. Krivični zakon o maloletničkoj delikvenciji, uredba UNMIK-a br. 2004/8

ZAKON O KRIVIČNOM POSTUPKU

PRVI DEO: OPŠTE ODREDBE

I. OSNOVNA NAČELA

- pokretanje krivičnog postupka, član 6,
- načela jednakosti stranaka, član 7 stav 2.

II. NADLEŽNOST SUDOVA

- nadležnost opštih sudova, član 21,
- teritorialna nadležnost, član 27,
- nedostatak i sukob nadležnosti, član 37,38 i 39.

III. IZUZEĆE

- razlozi za izuzeće, član 40,

- pravo postupka na traženje izuzeća, član 42,
- nadležnost za izuzeće o zahtevu za izuzeće, član 43.

IV. JAVNI TUŽILAC

- osnovna prava i dužnosti javnog tužioca, član 47

V. PODNOŠENJE ZAHTEVA ZA KRIVIČNO GONJENJE, PRIVATNE TUŽBE I SUBSIDIARNE TUŽBE

- predlog za gonjenje, član 54, 55 i 56
- privatna tužba ,članovi 55,56,59,61 i 67 stav 1,
- subsidiarni tužilac, član 62,63,65 i 67 stav 2.

V. ODBRANA

- pravo na odbranu, član 69 stav 1,
- ko može da bude zastupnik odbrane, član 70,
- obavezna odbrana, član 73

VI. OSTEČENA STRANA

- prava oštećene strane, članovi 80 i 82

X. ROKOVI

- računanje rokova, član 95.

VII. TROŠKOVI KRIVIČNOG POSTUPKA

- šta obuhvataju troškovi krivičnog postupka, član 99 stav 2,
- oslobađanje od obaveze za nadoknadu troškova, član 102 stav 4.

XII. IMOVINSKO- PRAVNI ZAHTEVI

- pravo na podnošenje zahteva i podnošenje zahteva, članovi 108 i 109

XIII. DONOŠENJE I OBJAVLJIVANJE ODLUKA

- vrste odluka, član 119,
- donošenje odluka, član 120,
- objavljivanje odluka, član 123.

XIV. URUČIVANJE PREDMETA

- uručivanje predmeta koji ne predviđaju lično uručivanje, član 126
- uručivanje predmeta koji predviđaju lično uručivanje, član 127.

XV. UVID U DOKUMENTACIJU

- pravo okrivljenog i odbrane da pregleda dokumentaciju

DRUGI DEO: DOKAZI

XVIII.OPŠTE ODREDBE KOJE SE ODNOSE NA DOKAZE

- ne prihvatljivi dokazi, članovi, 153 i 155.

XIX. SVEDOCI

- privilegovani svedoci, član 159,
- ispitivanje svedoka u toku istrage, član 164 i u toku glavnog pretresa, član 361 – 370.

TREĆI DEO: PREDPRETRESNI POSTUPAK

XXIV. KRIVIČNA PRIJAVA

- podošenje krivične prijave, član 199,
- opšte obaveze i ovlašćenja policije, članovi 200 i 201,
- dužnosti i ovlašćenja javnog tužioca, član 208 i 209.

XXV. PRIVREMENO HAPŠENJE I POLICIJSKI PRITVOR

- prava uhapšenih lica, članovi 214, 215 i 216

XXVI. POČETAK I TRAJANJE ISTRAGE

- pokretanje istrage, član 221,
- obustavljanje istrage, član 223
- prekid istrage, član 224,
- trajanje istrage, član 225.

XXVII. ISTRAŽNE RADNJE

- ispitivanje okrivljenog, članovi 231, 232, 233, 234 i 235,
- mogućnost vanrednog ispitivanja, član 238,
- zahtev okrivljenog lica ili oštećene strane za prikupljanje dokaza, član 239,
- pretres i privremeno zaplenjenje, član 240,
- stvari koje privremeno mogu da budu oduzete, član 247,
- inspekcija i rekonstrukcija, član 254,
- identifikacija lica i stvari, član 255.

XXIX. PRIKRIVENE I TEHNIČKE MERE PRAČENJA I ISTRAGE

- vrsta mera, član 268,
- protiv koga mogu da budu donete takve mere, član 257,
- mere koje je naložio javni tužilac, član 258, stav 1,
- mere koje je naložio sudija predpretresnog postupka, član 258, stav 2,
- oblik i sadržaj naloga za donošenje konkretne mere, član 259, stav 1

XXX. MERE ZA OBEZBEĐIVANJE PRISUSTVA OKRIVLJENOG SPREČAVANJE PONOVOG IZVRŠENJA KRIVIČNE RADNJE I OBEZBEĐIVANJE USPEŠNOG VOĐENJA KRIVIČNOG POSTUPKA

- vrste mera, član 269,
- pritvor, član 281, stav 1,
- trajanje pritvora, član 284 i 285,
- ukidanje pritvora, član 286.

XXX. KOOPERATIVNI SVEDOK

- ko može biti koopeativni svedok, član 298.

XXXI. OPTUŽNICA I POTVRĐIVANJE OPTUŽNICE

- sadržaj optužnice i načini podizanja optužnice, članovi 304 i 305,
- prava optuženih na ročištu potvrđivanja optužnice, član 309,
- odluke sudije na potvrđivanju optužnice, član 316,
- žalba na rešenje o odbijanju optužnice, član 317.

ČETVRTI DEO: GLAVNI PRETRES

- razlozi za isključenje javnosti, član 329,
- narušavanje reda na glavnom pretresu, član 336,
- prekid i okončanje glavnog pretresa, članovi 345, 346 i 347,
- sadržaj zapisnika na glavnom pretresu, član 351,
- redosled prestavljanja dokaza, član 360, stav 3,

- izmena i proširenje optužnice, članovi 376 i 377,
- završni govor, članovi 378, 379, 380 i 381,
- razlozi za odbijanje optužnice, član 384.

XXXV. PRESUDA

- odluka o odbijanju optužnice, član 389,
- odluka kojom se optuženi oslobađa optužnice, član 390,
- odluka o proglašenju optuženog krivim, član 391,
- sadržaj pisanih presuda, član 396.

PETI DEO: POSTUPAK ZA PRAVNE LEKOVE

XXXVI. ŽALBA PROTIV PRESUDE PRVOSTEPENOG SUDA

- pravo na žalbu, član 399,
- obaveza obaveštavanja o pravu na žalbu, član 400,
- sadržaj žalbe, član 401,
- razlozi za podnošenje žalbe, član 402
- ograničenja za razmatranje žalbe, član 425,
- odluke drugostepenog suda u vezi sa žalbom, član 420.

XXXVII. ŽALBA NA PRESUDU

- pravo na žalbu, član 431.

XXXVIII. VANREDNI PRAVNI LEKOVI

- revizija krivičnog postupka, član 439
- vanredno ublažavanje kazne, član 448,
- zahtev za zaštitu zakonitosti, član 451

SESTI DEO : SKRAČENI POSTUPAK, DONOŠENJE KAZNENOG NALOGA I IZRICANJE SUDSKE OPOMENE

XXXIX. SKRAČENI POSTUPAK

- akti za pokretanje skraćenog postupka i njihov sadržaj, članovi 462 i 465,
- pritvor u skraćenom postupku, član 463,
- odbijanje predloga optužnice ili privatne tužbe, član 468.

XL. POSTUPAK ZA IZDAVANJE KAZNENOG NALOGA

- donošenje kaznenog naloga, pravo na protivljenje i efekat protivljenja, članovi 478 i 479.

XLI. IZRICANJE SUDSKE OPOMENE

- sadržaj presude kojom se izriče sudski pritvor, član 481.

SEDMI DEO: POSEBAN POSTUPAK

XLII. POSTUPCI U VEZI LICA KOJA SU IZVRŠILA KRIVIČNU RADNJU POD UTICAJEM ALKOHOLA ILI DROGE

- presuda kojom se izriču mere, član 486, stav 1.

XLIII. POSTUPAK ZAPLENJENJA

- zaplena stvari kad optuženi nije proglašen krivim ili kada je postupak obustavljen, članovi 489 i 498,
- istraga u cilju utvrđivanja materijalne koristi stečene izvršenjem krivične radnje, član 490.

XLIX. POSTUPAK NA NADOKNADU, REHABILITACIJU I

IZVRŠAVANJE DRUGIH PRAVA NEPRAVEDNO OSUĐENIH ILI UHAPŠENIH LICA

- pravo na nadoknadu štete, član 534, 537 i 538,
- pravo na rehabilitaciju, član 539, stav 1,2 i 3,
- pravo na ostvarivanje drugih prava, član 542, stav 1

XL. POSTUPAK ZA OBJAVLJIVANJE POTERNICE I JAVNIH OBJAVA

- uslovi za donošenje naloga za objavljivanje poternice, član 554, stav 1 i
Pravni izvori:

Privremeni zakon o krivičnom postupku Kosova, uredba UNMIK-a br. 2003/.26,
uredba UNMIK-a, br. 2004/2 o sprečavanju pranja novca i povezanih krivičnih
radnji

UREDBA BR. 2004/08 – KRIVIČNI ZAKON O MALOLETNICIMA

PRVI DEO

I. VODEČA NAČELA

- cilj pravosudnog sistema za maloletnike, član 1 stav1
- prava maloletnika lišenih slobode, član 1 stavovi 5 i 6.

II. OBLAST PRIMENE

- primena odredbi ZMD, član 3.

DRUGI DEO: VAŽEĆE MERE I KAZNE

IV. MERE I KAZNE KOJE SE PRIMENJUJU NA MALOLETNIKE

- mere i kazne koje se primenjuju na maloletnike, član 6,
- mere koje mogu da budu izrečene mladom odraslom licu za krivično delo koje je izvršilo dok je bilo mlađe od šesnaest godina, član 8,
- mere i kazne koje mogu da budu izrečene odraslom licu za krivično delo koje je izvršilo sa navršenih šesnaest godina, član 9,
- mere i kazne koje mogu da budu izrečene mladom odraslom licu za krivično delo koje je izvršilo kao maloletno lice, član 10

V. ODVRAČAJUĆE MERE

- svrha odvraćajućih mera, član 13,
- uslovi za izricanje odvraćajućih mera, član 14.

VI. VASPITNE MERE

- svrha, vrste i trajanje mera, članovi 16 i 17.

VII. NOVČANE KAZNE I NALOG ZA OBAVLJANJE DRUŠTVENO KORISNOG RADA

- novčane kazne, član 27,
- nalog za obavljanje društveno korisnog rada, član 28.

VIII. ZATVORSKE KAZNE ZA MALOLETNIKE

- svrha izricanja kazne zatvora maloletniku, član 29,
- trajanje zatvorske kazne izrečene maloletniku, član 31,
- zastarelost izvršenja zatvorske kazne za maloletnike, član 33.

TREĆI DEO: POSTUPAK

X. OPŠTE ODREDBE

- pravo maloletnika na odbranu, član 40,
- razdvajanje i spajanje postupaka za maloletna i odrasla lica, član 44.

XI. SASTAV SUDSKOG VEĆA

- sastav sudskog veća, član 49
- teritorialna nadležnost suda, član 52.

XII. PRIPREMNI POSTUPAK

- početak pripremnog postupka, član 55,
- obaveze sudije za maloletnike u toku pripremnog postupka, član 57, 21
- prekid pripremnog postupka, član 5.

XIII. PRIVREMENO HAPŠENJE, POLICIJSKI PRITVOR I PRITVOR

- trajanje privremenog hapšenja i policijskog pritvora, član 63 stav 2,
- pritvor, član 64.

XIII. GLAVNI PRETRES

- preduslovi za vođenje glavnog pretresa, član 68,
- glavni pretres bez prisustva javnosti, član 68,
- odluke suda za maloletnike, član 71.

XIV. PRAVNI LEKOVI

- pravo na žalbu , vremenski rokovi za podnošenje žalbe i efekat žalbe, član 75
- odluke drugostepenog suda u vezi sa žalbom, član 76.

PETI DEO: SUDSKI POSTUPCI KOJI UKLJUČUJU KRIVIČNA DELA IZVRŠENA PROTIV DECE

- presuda odraslim licima za krivična dela izvršena protiv dece, član 141.

Pravni izvori:

1. Privremeni zakon o krivičnom postupku Kosova, uredba UNMIK-a Br. 2003/26;
2. Zakon o maloletnicima, uredba UNMIK-a br. 2004/08;
3. Uredba UNMIK-a br. 2004/2 o sprecavanju pranja novca i sličnim Krivičnim delima.

ZAKON O IZVRSENJU KAZNENIH SANKCIJA

PRVI DEO- OPŠTI DEO

I.- OSNOVNE ODREDBE

- sankcije koje su shodno izvršne odredbama ovog zakona, članovi 1 i 2.

II. IZVRŠENJE ZATVORSKE KAZNE , DUGOTRAJNI ZATVOR I NOVČANA KAZNA

- nadležni sud za izvršenje gore pomenutih kazni, članovi 13 i 14,
- osnov i trajanje odlaganja kazne, član 19,

- postupak za odlaganje i izvršavanje kazne, članovi 20-23,
- efekat zahteva za odlaganje i izvršavanje kazne, član 24,
- odlaganje izvršavanje kazne povezano sa vanrednim pravnim lekovima, članovi 28 i 29.

III. IZVRŠENJE NOVČANE KAZNE

- nadležnost i postupak izvršenja novčane kazne, član 145.

Pravni izvori :

Zakon o izvršenju kaznenih sankcija- Službeni glasnik UNMIK-a br. 2004/46.

c) GRAĐANSKO PRAVO

OPŠTI DEO

I. Načela građanskog prava:

- ravnopravnost stranaka i njihove volje,
- slobodna inicijativa stranaka,
- cirkulacija subjektivnog građanskog prava,
- imovinske kazne

II. Subjekti građanskog prava:

- vrste subjekata građanskog prava,
- fizička lica- sticanje i prestanak statusa,
- pravna sposobnost fizičkih lica,
- poslovna sposobnost fizičkih lica,
- deliktna sposobnost fizičkih lica ,
- pravna lica – sticanje i prestanak statusa,
- razlika pravne i poslovne sposobnosti između fizičkih i pravnih lica.

IV. Objekti građansko-pravnih odnosa:

- poreklo subjektivnih prava i njihov sadržaj,
- podela subjektivnih građanskih prava (absolutna i relativna),
- vrsta absolutnih građanskih prava u zavisnosti od objekta,
- razlika između apsolutnih i relativnih prava u zavisnosti od trenutnih odnosa između prava i obaveza,
- uspostavljanje, izmena i prestanak građanskih subjektivnih prava,
- sticanje građanskih subjektivnih prava (originalnih i izvedenih),
- univerzalna i pojedinačna sukcesija,
- pravne činjenice,
- pretpostavke i pravne funkcije.

V. Pravni poslovi:

- značenje i uslovi za nastajanje validnih pravnih poslova
- vrste pravnih poslova: jednostrane i bilateralne, sa opterećenjem i dobro tvornim radom, formalni i ne formalni, komutativni i aleatorni, između živih lica (in vivo) i u slučaju smrti (mortus causa),
- nevalidni pravni poslovi, vrste,

- ništavnost pravnih poslova, razlozi na ništavnost,
- pobijanje pravnih poslova, razlozi za poništenje,
- protivljenje pravnim poslovima,
- pravne posledica nevažećih pravnih poslova,
- pretpostavka konvalidacije nevažećih pravnih poslova,
- izmena pravnih poslova (uslovi, nalog i rokovi).

VI. Zastupanje:

- ugovarač (sa ovlasćenjem);
- pravno zastupanje;
- zastupanje na sudu;
- zastupanje pravnih lica (propisano).

VII. Propisivanje:

- Značenje, opšti i posebni vremenski period;
- Važnoća , prestanak i mirovanje rokova;
- Prekulzivni rokovi

VIII. Kršenje i zaštita zakona građanskih subjektivnih prava:

- kršenje građanskih subjektivnih prava;
- sudska zaštita;
- samoodbrana.

IMOVINSKO PRAVO

I. Osnovna načela koja karakterišu imovinska prava:

- načelo absolutnosti,
- načelo ograničenog broja stvarnih prava,
- načelo publikovanja.
- načelo utvrđivanja imovinskih prava.

II. Stvari:

- uslovi koji treba da budu ispunjeni da se stvar može smatrati objektom,
- podela stvari važnih za građansko pravo,
- plodovi.

III. Posedovanje:

- značenje i važnost posedovanja,
- objekat posedovanja,
- podela posedovanja u zavisnosti od vrste (zakonito i nezakonito, u dobroj nameri i u lošoj nameri, pošteno i defektno, nezavisno posedovanje (autonomno) i zajedničko posedovanje, direktno i indirektno posedovanje,
- pravni položaj posednika u dobroj nameri i lošoj nameri,
- sticanje i gubitak posedovanja,

24

- karakteristika postupka u sporovima u vezi ometanja posedovanja,

- privremene mere u sporovima u vezi ometanja posedovanja,
- samoodbrana.

IV. Vlasništvo:

- značenje i sadržaj vlasničkih prava,
- subjekti vlasničkih prava,
- ostala prava vlasnika stambenih izgradnji prema zakonu o državnoj imovini,
- zajednička državina, zajednička imovina i pravo svojine na delu imovine,
- sticanje vlasničkih prava (prema zakonu, pravnim poslovima, putem zaostavštine i odlukom državnog organa),
- način sticanja (posed, depozit, komasacija, nacionalizacija, eksproprijacija, izgradnja na tuđem zemljištu),
- derivativni način (pravni osnov i akvizicija),
- vrsta tužbi za zaštitu vlasničkih prava (Actio reivindicatio, Actio publiciana, i Actio negatoria),
- gubitak vlasničkih prava.

V. Pravo prvenstva pri kupovini-značenje i slučajevi:

V. Službenost:

- lična službenost (značenje, vrsta i rokovi),
- stvarna službenost – značenje i podela u zavisnosti od sadržaja i obima,
- sticanje prava službenosti (putem pravnih poslova, odluka državnog tela, posedovanjem),
- gubitak prava službenosti,
- tipovi tužbe iz sudske prakse u vezi sa sticanjem, gubitkom i verifikacijom postojanja prava službenosti.

VI. Zakon o zalogama:

- predmet zaloga,
- vrsta zaloga (standardna, posedovna ili nabavna zaloga),
- zasnivanje i postavljanje zaloge,
- dogovor o zalogi,
- prava i obaveze strana u vezi sa kolateralom,
- ukidanje zaloge,
- sudsko povlačenje kolaterala od zalagodavca u slučaju neispunjavanja.

VII. Hipoteka:

- predmet hipoteke,
- osiguranje zahteva kroz hipoteku,
- prestanak hipoteke,
- izvršenje kolaterala hipoteke putem suda (postupak).

PORODIČNO PRAVO

I. Krvno srodstvo:

- vrste srodstva,
- računanje srodstva

II. Veridba:

- prava i odgovornosti za obestečenja u slučaju odustajanja od veridbe,
- sudbina razmenjenih poklona u slučaju raskida veridbe.

III. Bračna prava:

- uslovi za ulazak u brak i validnost braka,
- prepreke i smetnje braku,
- mesto i postupak za službeni brak,
- uslovi za stupanje u verski i njegovu registraciju,
- uslovi za ulazak u brak stranih građana na osnovu Kosovskog zakona o braku i Kosovskih državljana u stranim zemljama,
- oblici poništenja braka,
- opsolutno poništavanje braka,
- relativno poništavanje braka,
- pravo na tužbu za poništavanje braka,
- posledice poništavanja braka,
- razlozi za razvod,
- pravo na tužbu za razvod braka,
- mogućnost nastavka postupka od strane naslednika,
- sporazumni razvod,
- posledica poništavanja i raskida braka, posebno u pogledu alimentacije,
- karakteristika postupka u bračnim sporovima
- individualno vlasništvo supružnika,
- zajednička imovina, vidovi raspolaganja i upravljanja i podela zajedničke imovine.

IV. Vanbračna zajednica: Pravni efekti vanbračne zajednice:

IV. Odnosi između roditelja i dece:

- pretpostavke bračnog očinstva,
- osporavanje bračnog očinstva,
- osporavanje vanbračnog očinstva,
- pravo na roditeljstvo, uskraćivanje i produžetak roditeljskog staranja.

V. Usvajanje:

- pravni uslovi za usvajanje koji se odnose na usvojitelja i usvojinika,
- nadležni organi za donošenje odluke i postupak usvajanja,

26

- prava i obaveze između usvojitelja i usvojinika,
- prekid – poništavanje usvajanja i posledice.

VI. Starateljstvo:

- vrste starateljstva u zavisnosti od subjekta starateljstva i svrhe starateljstva (starateljstvo nad maloletnicima, nad odraslim nesposobnim licima i starateljstvo u posebnim slučajevima).

VII. Zakonska obaveza u vezi alimentacije:

- između supružnika,
- između roditelja i dece,
- vidovi alimentacije u zavisnosti od lica koje uziva takvo pravo,
- određivanje iznosa obaveze za zakonsku alimentaciju,
- predmetna i teritorijalna nadležnost sudova za odlučivanje o alimentaciji.

VIII. Imovinski odnosi članova porodične zajednice:

- upravljanje imovinom (posebno nepokretna imovina, registracija u registru prava na nepokretnu imovinu),
- ugovorni odnosi između članova oko zajedničke imovine.

X. Zaštita od nasilja u porodici:

- nasilje u porodici na osnovu uredbe UNMIK-a 2003/12,
- mere zaštite,
- vrste garancija za zaštitu od nasilja u porodici,
- nadležna tela za donošenje naloga,
- posledice kršenja naloga.

IZVRŠNI POSTUPAK

I. Subjekti u izvršnom postupku.

II. Izvršna dokumentacija:

III Predmet izvršenja:

IV Proceduralni materijalni uslovi o donošenju o izvršenju.

V. Protivljenje dužnika na odluku o izvršenju:

- pravni razlozi za prigovor,
- rokovi za podnošenje prigovora,
- uputstvo za spor.

VI. Prigovor trećih lica:

- pravni osnov,
- postupak,
- uputstvo za spor.

VII. Redovni vanredni pravni lekovi u izvršnom postupku:

VII. Pravni uslovi i rokovi za suprotno izvršenje:

VIII. Pravni osnov za prekid i suspenziju izvršenja:

IX. Sredstvo za izvršenje:

- za plaćanje novčanog potraživanja,
- za plaćanje nenovčanog potraživanja.

X. Izuzimanje predmeta od izvršenja:

- pokretne stvari,
- nepoketni objekti,
- novčano potraživanje.

X. Postupak obezbeđenja:

- pravo na zalogu na nepokretnu imovinu,
- prethodne mere,
- privremene mere.

VAN PARNIČNI POSTUPAK

I. Karakteristike vanparničnog postupka, razlike u poređenju sa parničnim postupkom.

II. Učesnici u parničnom postupku:

III. Načela parničnog postupka:

IV. Predviđeni postupak u vezi pravnih lekova:

V. Odluka o prethodnom pitanju i uputstvu za spor:

VI. Specijalni postupci:

VII. Regulisanje stanja licnosti:

- oduzimanje sposobnosti za delovanje,
- zadržavanje u zdravstvenoj ustanovi koja se bavi neuropsihijatrijskom aktivnošću,
- proglašavanje nestalog lica mrtvim i obrazloženje smrti.

VIII. Regulisanje porodičnih odnosa:

- produženje prava na roditeljsko staranje,
- ukidanje i vraćanje prava na roditeljsko staranje,
- dozvola za sklapanja bračne zajednice

IX. Postupci za regulisanje imovinskih odnosa:

- utvrđivanje nasledne imovine,
- utvrđivanje nadoknade za ekspropisanu nepokretnu imovinu,
- podela zajedničkih predmeta i imovine,
- utvrđivanje međa,
- izrada i overavanje sadržaja dokumenta (pravni testament).

28

Pravni izvori:

Ustav Republike Kosovo;

Uredba UNMIK-a br. 1999/10 o ukidanju diskriminatorских zakona u vezi sa Stambenim i imovinskim pravima.

Uredba UNMIK-a br. 1999/24 i br. 2000/59 o važećem zakonu na Kosovu.

Zakon o odnosu imovine i zakonskih prava („ Službeni glasnik SFRJ“ br. 6/80);

Zakon o prometu nepokretne imovine („ Službeni glasnik SFRJ“, br. 45/81. 29/86; 28/88).

Zakon o eksproprijaciji („ Službeni glasnik SAPK“, br.21/78 i 46/86);

Zakon o građevinskom zemljištu (Službeni glasnik SAPK“, br.14/80 i 42/86);

Zakon o zajedničkom vlasništvu („Službeni glasnik SAPK“, br. 43/80 i 22/87);

Zakon o osnivanju registra prava na nepokretnu imovinu, uredba UNMIK-a br. 2003/13;

Zakon o zalogama, uredba UNMIK-a br.2001/15;

Zakon o osnivanju kancelarije za regisrtaciju zaloga, uredba UNMIK-a br. 2001/32;

Zakon o hipoteci, uredba UNMIK-a br. 2002/21;

Zakon o osnivanju registra imovinskih prava, Uredba UNMIK-a br. 2002/22;

Zakon o sumama na Kosovu, Uredba UNMIK-a br.2003/6;

Zakon o katastru, Uredba UNMIK-a br. 2004/4;
Zakon o vodi, Uredba UNMIK-a br.2004/41;
Zakon o poljoprivrednom zemljištu zemljištu, Uredba UNMIK-a br.2006/37;
Zakon o autorskim i drugim pravima, Uredba UNMIK-a br.2006/46
Zakon o redovnim sudovima („Sluzbeni glasnik SAPK br.21/78);
Zakon o spornom postupku („Sluzbeni glasnik SFRJ“ br.4/77, 36/80, 69/82, 58/84,
74/87, 57/89, 20/90, 27/90, 35/91, „Sluzbeni glasnik SFRJ“ br.27/92, 24/94);
Zakon o izvrsnom postupku („Sluzbeni glasnik SFRJ“ br.20/78);
Zakon o vanparnicnom postupku („Sluzbeni glasnik SAPK“ br.42/86);
Medunarodna konvencija oo prihvatanju inostranih arbitrarnih odluka;
Zakon o resavanju sukoba zakona primenom pravnih odredbi stranih zemalja
(„Sluzbeni glasnik SFRJ“ br.9/79 i 72/81;

OBLIGACIONO PRAVO

I. Načela obligacionih prava:

- obligacioni odnosi
- učesnici u obligacionim odnosima;
- autonomija odlučivanja;
- savesnost i integritet;
- obaveza ispunjavanja obligacije (pacta sunt servanta);
- odgovarajuća pažnja za ispunjavanje obligacionih odnosa;
- zabrana kršenja zakona;
- sprečavanje uzrokovanja štete potrošaču.

II. Izvori obligacija(uspostavljanje obligacija):

- ugovor;
- pojam ugovora;
- opšti uslovi za sklapanje ugovornog odnosa;
- sposobnos za ugovaranje.Uskladenost volje;
- Ugovori dogovoreni van poslovnih prostorija;
- Ugovori na daljinu;
- Opšti uslovi zaključenog ugovora – predmet ugovora
- Nepostojanje saglasnosti;
- Oblik ugovora;
- Kapara i promena mišljenja. Zastupanje;
- Vrste zastupanja;
- Tumačenje ugovora;
- Nevaženje ugovora;
- Ništavni ugovori i nevažeći ugovori (apsolutno i relativnoponistavanje);
- Nevaženje opštih uslova ugovora;
- Obavezujući uzajamni ugovori;
- Odgovornost za materijalne nedostatke u ispunjavanju obligacije;
- Odgovornost za pravni nedostatak u ispunjavanju ugovornih obaveza;

- Suprostavljanje neispunjavanju ugovora;
- Kršenje ugovora zbog neispunjavanja;
- Pravo na opoziv i transformaciju potrošačkih ugovora;
- Kršenje ugovora zbog promenjenih okolnosti (clausula rebus sic stantibus).
- Nemogućnost ispunjavanja ugovora;
- Ugovor u korist trećeg lica.

III. Uzrok štete:

- Pojam;
- Osnovi odgovornosti;
- Odgovornost zasnovana na krivici;
- Objektivna odgovornost;
- Odgovornost prema drugom licu ;
- Odgovornost usled opasnog predmeta ili opasne aktivnosti;
- Odgovornost za štetu koju su uzrokovale životinje, Odgovornost čiji su uzrok građevine. Odgovornost za motorna vozila;
- Odgovornost za defektne proizvode;
- Odgovornost za lažno oglašavanje;
- Posebni slučajevi odgovornosti: usled terorističkih akata, odbijanje da se pruži neophodna pomoć, usled kršenja obaveze da se uđe u ugovorni odnos;
- Nadoknada za materijalnu štetu;
- Iznos nadoknade za štetu;
- Nadoknada za materijalnu štetu u slučaju smrti , telesne povrede i narušavanja zdravlja;
- Nadoknada za materijalnu štetu;
- Vidovi nematerijalne štete;
- Odgovornost za štetu koju je uzrokovalo nekoliko lica.

IV. Neosnovano bogaćenje:

V. Kontrola tuđeg rada izvršenog bez naloga:

- Pojam;
- Obaveze i prava rukovodioca radova;
- Izvršenje tuđeg rada protivno zabrani, izvršenje nelegalnog rada;
- Odobravanje radova bez porudbine.

VI. Jednostrano izražavanje volje:

VII. Hartije od vrednosti:

- Pojam;
- Realizacija prava kroz hartije od vrednosti
- Prenos prava na hartiju od vrednosti;
- Ispunjavanje obaveza na hartiju od vrednosti.

VIII. Efekti obaveza:

- Prava poverioca i prava dužnika;
- Ugovorne kazne. Kamate u slučaju kašnjenja sa isplatom duga;

- Suprostavljanje pravnim akcijama dužnika;

IX. Prestanak obaveza:

- Ispunjavanje – ko može da izvrši ispunjavanje. Prema kome ispunjavanje može da bude ostvareno;

- Ispunjavanje sa zamenom – prema kome ispunjavanje može da bude ostvareno; predmet ispunjavanja, računjanje ispunjavanja, vreme ispunjavanja, mesto ispunjavanja;

- Kašnjenje dužnika, kašnjenje poverioca;

- Deponovanje i prodaja stvari koje su predmet duga;

- Naknada, oslobađanje od duga, obnavljanje , konfuzija, istek vremena i denuncijacija, smrt

X. Zastarelost:

- Pojam;

- Zastarevanje;

- Vrste zastarelosti;

- Mirovanje zastarevanja;

- Prestanak zastarevanja.

XI. Različite vrste obaveza:

- Novčana obaveza;

- Obaveza u vezi više predmeta;

- Solidarne obaveze;

- Nedeljive i deljive obaveze.

31

XII. Predaja ugovora:

-Promena dužnika i poverioca;

- Preuzimanje duga;

-Zaduživanje.

XIII. Neke vrste ugovora:

- Prodajni ugovor;

- Prodaja putem posebnog pogađanja (usluga) (prodaja sa pravom preče kupovine, probna kupovina, prodaja zasnovana na uzorku ili modelu , prodaja sa specifikacijom, prodaja sa rezervisanjem vlasničkog prava nad prodatim predmetom;

- Ugovor o poklonu;

- Nalog za prodaju;

- Ugovor o pozajmici;

- Garantna hipoteka;

- Ugovor o delu;

- Ugovor o zakupu;

- Korišćenje pozajmice;

- Ugovor o partnerstvu;

- Ugovor o doživotnom izdržavanju.

Pravni izvori:

Uredba UNMIK-a br. 2001 o Ustavnom okviru za privremenu samoupravu na

Kosovu;

Uredba UNMIK-a br.1999/10 o ukidanju diskriminarnih zakona u vezi sa ograničenjem prometa nepokretne imovine na Kosovu;

Uredba UNMIK-a br. 199/25 i 2000/59 o važećem zakonu na Kosovu;

Zakon o obligacionim odnosima, oktobar 1978;

Zakon o ugovorima 0 Uredba –a br.2004/45, principijelno usvojen 28.07.2004, jos nije proglašen , u postupku je proglašavanja;

Zakon o hipoteci – Uredba UNMIK-a br. 2002/21;

Zakon o zalagama – Uredba UNMIK-a br.2001/5;

Zakon o osnivanju Kancelarije za registraciju zaloga- Uredba UNMIK-a br.2001/32;

Zakon o osnivanju registra imovinskih prava, Uredba UNMIK-a br. 2002/22;

Zakon o autorskim i povezanim pravima, Uredba UNMIK-a br.2006/46;

Zakon o katastru , Uredba UNMIK-a br. 2004/4, izmenjen i dopunjen 2007/32;

Zakon o igrama na sreću, Uredba UNMIK-a br.2005/5;

Zakon o patentima Ured UNMIK-a br. 200/56, izmenjen i dopunjen 2007/10;

Zakon o drumskom transportu, Uredba UNMIK-a br. 2004/1, izmenjen i dopunjen 2007/35;

Zakon o putevima, Uredba UNMIK-a br.2004/1, izmenjen i dopunjen 02/L-121, još nije proglašen;

GRAĐANSKO POSTUPNO PRAVO

PARNIČNI POSTUPAK

I. Načela parničnog postupka:

- načela raspoloživosti i ex officio;
- načela uzajamnog ispitivanja strana (kontradikcija);
- načela instruisanja strana, načela ekonomičnosti postupka;
- načelo usmenosti i predstavljanja činjenica;
- načela objavljivanja.

II. Načela sudova:

- Predmetna nadležnost, teritorijalna nadležnost (opšta i posebna) i funkcionalna nadležnost u parničnom postupku.

III. Nadležnost sudova u sporovima sa međunarodnim elementima:

IV. Objektivnost sudije , izuzeće suduje iz postupka:

- Razlozi i postupak izuzeća.

V. Strane u parničnom postupku i njihovi zastupnici:

- Pojam strane . Mogućnost da neko bude strana;
- Proceduralne mogućnosti;
- Stvarna i proceduralna legitimnost;
- Pravni predstavnik i njegov/ njen pravno – proceduralni značaj u parničnom postupku;
- Punomoćje;
- Oblik i sadržaj punomoćja;

- Posledice zastupanja od strane neovlašćenog lica.

VII. Jezik postupka:

VIII. Podnesci:

- Uručivanje dokumenata;
- Način uručivanja;
- Značaj postupka;
- Redovno uručivanje;
- Podnošenje u posebnim slučajevima (promena adrese, primalac dokumenata, lično uručivanje dokumenata).

IX. Tužba:

- Pojam i sadržaj tužbe;
- Tužbeni zahtev i elementi koji održavaju identitet tužbenog zahteva
- Pravni , materijalni i proceduralni efekat podnošenja sudu tužbenog zahteva;
- Uručivanje tužbe tuženiku;
- Izmena tužbe , vrste uslovi i efekat;

33

- Učestvovanje treće strane u parničnom postupku;
- Medijator;
- Pojam i vrste;
- Uslovi za medijaciju medijatora u parničnom postupku;
- Akcije koje može da preduzme medijator u vezi sa tužbenim zahtevom;
- Tipovi tužbe;
- Protiv tužba, uslovi za podnoženje protiv tužbe i postupak;
- Podnoženje tužbe sudu da bi medijator preduzeo akciju;
- Efekat presude u odnosu na medijatora (glavni medijator);
- Zajednička parnica- pojam i vrste;
- Imenovanje pravnog predhodnika;
- Obaveštavanje treće strane o sudskom postupku.

XII. Postupak pred prvostepenim sudom:

- Priprema glavnog pretresa;
- Preliminarno razmatranje tužbe;
- Uručivanje tužbe u cilju dobijanja odgovora na tužbu;
- Odgovor na tužbu;
- Pripremna sednica;
- Medijacija i sudski kompromis;
- Meritorni završetak parničnog postupka u toku pripremne sednice glavnog pretresa;
- Odsustvo tuženika na pripremnoj sednici ili na prvoj sednici glavnog pretresa;
- Presuda zbog odsustva;
- Izjava o potvrđivanju tužbe;
- Oспорavanje tužbenog zahteva;

- Materijalne i proceduralne kontradikcije i protivljenje kompezaciji zahteva;
- Glavni pretres;
- Uslovi za vođenje glavnog pretresa, otvaranje sednice , tok i zaključak;
- Preliminarna pitanja, pojam i način rešavanja;
- Obustavljanje pretresa;
- Obustavljanje postupka, efekat i nastavljanje postupka.

X. Sednice:

- Pojam i vrste;
- Vremenski rokovi, pojam, tipovi i računanje;
- Povratak na prethodno stanje, uslovi i efekat.

XI. Ispitivanje:

- Pojam;
- Predmet ispitivanja;
- Činjenice koje nisu ispitane (nesporne i javno poznate, pravne pretpostavke);
- Činjenice za koje dokazi nisu prošli administrativnu proceduru (neplaćanje sudske naknade). Činjenice koje ne mogu da budu ispitane u inostranstvu, obaveza koju je nametnuo sud;
- Podela na indirektno i direktno činjenice;
- Obaveza utvrđivanja istine;
- Slobodna procena dokaza;
- Obaveza pribavljanja dokaza;
- Posledica neobezbeđivanja dokaza;
- Načini dokazivanja;
- Uviđaj na licu mesta;
- Dokumenta;
- Svedoci ;
- Veštaci;
- Saslušavanje strana;
- Obezbeđivanje dokaza;
- Uslovi, nadležnosti postupak

XII. Sudske odluke:

- Oblici odluka;
- Presuda;
- Pojam presude;
- Sadržaj presude;
- Vrste presude na osnovu sadržaja (obavezujuća presuda- osuđujuća, deklarativna- verifikovana i transformisana- konstitutivna);
- Zasnovana na uključivanju tužbenog zahteva (kompletna presuda, delimična presuda);
- Posredna presuda i konačna presuda;
- Donošenje i proglašavanje presuda;
- Pravljenje presude;

- Dopuna i ispravka presude;
- Validnost presude;
- Pojam;
- Suštinska (materijalna) i formalna validnost;
- Odustajanje od osude i pravo na žalbu;
- Izvšni efekat žalbe.

XII. Rešenja:

- Pojam i važnost;
- Rešenje kojim se zavšava parnični postupak na meritorni način;
- Sprovođenje propisa za presuđivanje mutatis mutandis u rešenjima.

XIV. Pravni lekovi:

- Redovni pravni lekovi;
- Žalba na presudu;
- Sadržaj žalbe;
- Razlozi za protivljenje presudi;
- Postupak zasnovan na žalbi;
- Rokovi za razmatranje presude;
- Drugostepena sudska odluka doneta po žalbi;
- Žalba na rešenje;
- Presude na koje može da bude uložena žalba;
- Pravni efekat žalbe i razlika između suspendovanog efekta žalbe u vezi sa žalbom na presudu;
- Postupak zasnovan na žalbi i sprovođenje mutatis mutandis pravila za podnošenje žalbe na presudu;
- Vandredni pravni lekovi;
- Revizija presude;
- Uslovi za odobravanje revizije u pravnom sporovima oko imovine i u pravnim sporovima koji nisu povezani sa imovinom;
- Razlozi za zahtevanje revizije presude;
- Ovlašćenje za odlučivanje zasnovano na reviziji;
- Postupak zasnovan na reviziji ;
- Sudske odluke zasnovane na reviziji;
- Revizija rešenja;
- Presude koje mogu da budu revidirane;
- Uslovi za odobravanje revizije rešenja;
- Sprovođenje pravila mutatis mutandis koja se primenjuju na reviziju rešenja;
- Pravni razlozi za ponavljanje postupka;
- Ovlašćenje za odlučivanje zasnovano na predlogu za ponavljanje postupka;
- Računanje rokova;
- Postupak;
- Odluke zasnovane na predlogu;
- Odnos između revizije i predloga za povlačenje postupka;

- Zahtev za zaštitu zakonitosti;
- Odluke na koje može da se uloži žalba, razlozi , ovlašćenja i postupak (takav pravni lek je diskutabilan – prema novom zakonu ne smatra se vandrednim lekom).

XV. Troškovi postupka:

- Pojam;
- Oslobođanje od troškova parničnog postupka;
- Preliminarno oslobođanje od troškova postupka i konačno oslobođanje od troškova postupka.

XVI. Specijalni parnički postupak:

- Parnični postupak u vezi radnih odnosa;
- Postupak u vezi ometanja poseda;
- Postupak izdavanja naloga za plaćanje;
- Postupak u manjim sporovima;
- Postupak spora u vezi ekonomskih i komercijalnih pitanja.

XVII. Arbitražni postupak:

- Pojam odluke, sporazum o izboru lokalne arbitraže;
- Postupak za izbor arbitra;
- Postupak za rešavanje sporova korišćenjem arbitraže;
- Arbitražna odluka zasnovana na principu pravčnosti;
- Donošenje arbitražne odluke, sastavni delovi odluke;
- Pravni efekat arbitražne odluke;
- Poništavanje arbitražne odluke, nadležnost državnog suda, razlozi za poništavanje.

XVIII. Međunarodna arbitraža:

- Pojam i vrste međunarodne arbitraže;
- Međunarodne konvencije o međunarodnoj arbitraži;
- Obim aktivnosti arbitraže;
- Osnov i nadležnost arbitraže;
- Pravila za pokretanje i postupak arbitraže;
- Pravna priroda arbitrae;
- Sporazum kroz arbitrau;
- Validnost i efekat ugovora o arbitraži;
- Nadležnost međunarodne arbitraže;
- Sporovi koje treba uputiti na arbitražno rešavanje;
- Procena nadležnosti arbitraže;
- Predmeti arbitražnog postupka;
- Važeći zakon (meritorno pravo) za rešavanje sporova;
- Rešavanje sporova na osnovu pravila pravičnosti;
- Proceduralna pravila za arbitražni postupak;
- Arbitražne odluke;
- Efekti arbitražnih odluka;
- Poništavanje odluke donetih meritornom arbitražom;
- Razlozi za poništavanje, nadležnosti i postupak poništavanja;

- Priznavanje odluke od strane arbitraže;
- Postupak za priznavanje odluke od strane arbitraže;
- Izvršenje odluke od strane arbitraže.

Pravni izvori:

- Zakon o parničnom postupku, „Službeni glasnik SFRJ“, br. 4/77, 36/80, 69/82, 74/87, 57/89, 20/90, 27/90, 35/91, „Službeni glasnik SRJ br. 27/97, 31/93, i 24/94;
- Zakon o parničnom postupku koji je u fazi usvajanja, prvo ;itanje u Skupstini Kosova 27.08. 2008;
- Međunarodne konvencije o priznavanju i izvršavanju odluka od strane
- Zakon o redovnim sudovima „ Službeni glasnik SAPK“ br. 21/78;
- Zakon o rešavanju sukoba zakona kroz pravne odredbe stranih zemalja, „Službeni glasnik SFRJ“ br. 9/79 i 72/82;

PRAVO NASLEDSTVA

I. Opšte institucije:

- Nasledstvo, pojam i presumcije nasledstva;
- Objekat nasledstva;
- Dobijanje nasledstva;
- Vreme i mesto otvaranja postupka nasledstva;
- Ravnopravnost u nasledstvu
- Sporazum o budućem nasledstvu;
- Mogućnosti nasledstva;
- Osnov pozivanja na nasledstvo;
- Pojam naslednika;
- Razlika između naslednika i jedinog sukcesora;
- Pravno nasledstvo uopšteno;
- Raspolaganje u slučaju smrti.

II. Nasledstvo zasnovano na zakonu:

- Krug naslednika;
- Redosled nasledstva;
- Odnosi u redosledu odlučivanja;
- Pravo na zastupanje;
- Pravo na povećanje i smanjenje naslednog dela;
- Nasledni položaj dece, ravnopravni tretman ostavioca;
- Dodavanje naslednog dela deci;
- Nasledna prava usvojenika i usvojitelja;
- Prava supružnika;
- Slučajevi kada supružnik nema pravo na nasleđe;
- Nasledno pravo vanbračnog supružnika;
- Nužni deo nasledstva;
- Nužni i raspoloživi deo nasleđene imovine;

- Računanje nužne imovine;
- Imovina koja je izdvojene iz nasleđa;
- Mogućnost smanjivanja putem testamenta;
- Računanje donacija i zavestanje u naslednom udelu.
- Pravna transakcija u vezi sa nasleđem
- Generalni prenos i podela imovine;
- Uslovi za punovažnost prenosa;
- Prenos i podela objekta;
- Isključivanje prenete imovine iz nasledene imovine;
- Slučajevi kada se preneti deo smatra donacijom;
- Rezervacija prava u slučajevima prenosa i podele;
- Supružnička prava prenosioca;
- Dugovi prenosioca;
- Prekid ugovora;
- Prava naslednika posle prekida ugovora;

38

- Nasledstvo na osnovu testamenta
- Pojam testamenta;
- Opšti zahtevi za validnost testamenta;
- Oblik (poslednja volja);
- Vrste testamenta;
- Sadržaj testamenta;
- Testamentarno nasleđe;
- Izvršenje testamenta;
- Opoziv testamenta.

III. Ništavnost i isključivanje nužnih naslednika

IV. Poverioci ostavioca

- Odgovornost naslednika i ostavioca za dugove i testamentarno nasleđe.

V. Prenos nasleđene imovine na naslednike:

- Otvaranje nasledstva;
- Odricanje od nasledstva;
- Podela nasledne imovine.

Pravni izvori:

- Zakon o nasledstvu , Uredba br.2005/7, 04.02.2005,
- Zakon o vanparničnom postupku, „Službeni glasnik SAPK“ 42/86
- Literatura: Zakon o nasledstvu, univerzitetski udžbenik po izboru.

d) PRIVREDNO PRAVO

I. Trgovačka društva:

1. Definicija trgovačkih društva
2. Vrste trgovačkih društava
 - a. Individualno poslovanje,

- b. Opšte partnerstvo,
- c. Ograničeno partnerstvo,
- d. Društvo sa ograničenom odgovornošću,
- e. Deoničarsko društvo.
- 3. Upravlja je trgovačkim društvima
- 4. Izdvajanje i spajanje društva sa ograničenom odgovornošću i deoničarskih društava,
- 5. Raspuštanje i likvidacija komercijalnih kompanija,
- 6. Osnivanje, organizacija i ovlašćenja Kancelarije za registraciju trgovačkih društava

II. Javno preduzeće, društveno preduzeće i proces privatizacije:

- Privatizacija društvenih preduzeća kroz redovni ``spin- off``;
- Privatizacija društvenih preduzeća kroz specijalni ``spin- off``;
- Inkorporacija i korporativno regulisanje javnih preduzeća;
- Likvidacija društvenih preduzeća;
- Reorganizacija društvenih preduzeća;
- Porstupak pred Specijalnom komorom Vrhovnog suda Kosova za pitanja u vezi sa Kosovskom povereničkom agencijom.

III. Bankarstvo, likvidacija i reorganizacija pravnih lica:

- Pokretanje postupka bankrotstva;
- Staratelj i Odbor poverilaca;
- Imovina u bankrotstvu;
- Likvidacija;
- Reorganizacija.

V. Bankarski poslovi i poslovi osiguranja:

- Zahtevi i postupak licenciranja finansijskih i osigurajevičih institucija;
- Korporativni oblik i struktura banaka i finansijskih institucija;
- Korporativni oblik i struktura osigurajevičih kompanija;
- Ovlašćenja i instrumenti Centralne banke Republike Kosovo za regulisanje bankarskog sektora i sektora osiguranja;
- Novčane transakcije;

- a. Platni nalozi,
- b. Transfer potraživanja i dugovanja,
- c.Pravna odgovornost banaka,
- d. Kredencijali,
- e. Ugovor o novčanim depozitima,
- f. Ugovor o akreditaciji.

- Ugovor o osiguranju.

V. Tržišna konkurencija:

- Zabranjeni sporazumi i izuze'a;
- Vertikalni sporazumi;
- Zloupotreba dominantnog
- Zabranjene prakse;

- Pravne sankcije.

VI. Strane investicije:

- Osnovne garancije za strane investicije;
- Eksprijacija i kompenzacija;
- Rešavanje sporova u vezi sa stranim investicijama;
- Bilateralni investicioni sporazumi.

VII. Koncesija:

- Pojam i oblici koncesija;
- Predizbor ponuđača;
- Zahtev za dostavljanje ponuda;
- Pregovori za stupanje koncesionog ugovora
- Koncesiono ugovor;

VIII. Industrijska intelektualna imovina:

1. Pojam patenta

- 1.1 Izumi koji mogu da budu patentirani;
- 1.2 Postupak patentiranja;
- 1.3 Efekti patentiranja;
- 1.4 Patentne licence;

2. Pojam industrijskog dizajna

- 2.1 Zaštita dizajna;
- 2.2 Prava na dizajn;
- 2.3 Postupak registracije dizajna

3. 3.1 Registracija zaštitnog znaka;

- 3.2 Prava na zaštitni znak;
- 3.3 Licenca zaštitnog znaka.

IX. Komercijalni /trgovinski ugovori:

- 1. Prodajni ugovor;
- 2. Ugovor o licenci;
- 3. Ugovor o depozitu;
- 4. Ugovor o skladištenju;
- 5. Ugovor o garanciji
- 6. Ugovor o proviziji;
- 7. Ugovor o komercijalnoj agenciji;
- 8. Ugovor o posredovanju;
- 9. Ugovor o špediciji
- 10 Ugovor o `` komisionoj trgovini``
- 11 Ugovor o `` franšizi``
- 12 Ugovor o `` lizingu ``
- 13 Ugovor o transferu ``know- know ``
- 14 Ugovor o menadmentu konsultanskim uslugama.

XI. Vansudsko poravnanje i ekonomski sporovi:

- 1. Arbitraža;
- 1.1 Arbitražni sud
- 1.2 Sporazum o arbitraži;

- 1.3 Postupak arbitraže;
- 1.4 Pravni lekovi protiv arbitrarnih odluka;
- 1.5 Priznavanje i izvršavanje stranih arbitražnih odluka.

2 . Posredovanje

41

Burimet juridike:

- 1. Uredba br. 2001/6 o poslovnim organizacijama;
- 2. Zakon o poslovnim organizacijama (treba da bude proglašen);
- 3. Administrativno naređenje br. 2002/22 o sprovođenju uredbe UNMIK- a br. 2001/6 o poslovnim organizacijama
- 4. Zakon br. 2003/4 o likvidaciji i reorganizaciji pravnih lica u bankrotstvu i Uredba UNMIK –a br. 2003/7 o proglašenju zakona br. 2003/4;
- 5. Uredba br. 2002/12 o osnivanju Kosovske povereničke agencije;
- 6. Uredba br. 2002/13 o osnivanju Specijalne komore Vrhovnog suda za pitanje u Vezi sa Kosovskom povereničkom agencijom;
- 7 Uredba br. 2005/48 o reorganizaciji i likvidaciji preduzeca i njihove imovine po Administrativnom nadležnošću Kosovske povereničke agencije;
- 8. Zakon o obligacionim odnosima;
- 9. Uredba br. 1999/21 o licenciranju, nadzoru i regulisanju banaka;
- 10. Uredba br. 2001/25 o licenciranju, nadzoru i regulisanju osiguravajućih Kompanija i posrednika u osiguranju
- 11. uredba br. 2001/26 o novčanim transakcijama;
- 12. Zakon br. 2004/44 o konkurenciji, proglašen uredbom br. 2004/44;
- 13. Zakon br. 02/L- 33 o stranim investicijama, proglašen uredbom br. 2006/28;
- 14. Zakon br. 02/L- 44 o postupku davanja koncesije, proglašen uredbom br. 2006/27;
- 15. Zakon br. 2004/49 o patentima, proglašen uredbom br. 2004/56;
- 16. Zakon br. 02/L- 45 o industrijskom dizajnu, proglašen uredbom br. 2006/17;
- 17. Zakon br. 02/L- 54 o zaštitnim znakovima, proglašen uredbom br. 2006/38;
- 18. Uredba br. 2000/68 o ugovorima za prodaju roba;
- 19. Zakon o parničnom postupku;
- 20. Zakon o arbitraži (treba da bude proglašen);
- 21. Zakon o posredovanju (postupku).

e) **RADNO PRAVO**

I. **IZVORI RADNOG PRAVA**

- 1. Spoljni izvori;
- 2. Interni izvori;

II. **RADNI ODNOSI U PREDUZEĆU**

- 1. Značenje radnog odnosa;
- 2. Zabrana nasilnog i prisilnog rada;
- 3. Zabrana svih vidova diskriminacije;

4. Pravo na organizovanje i kolektivni sporazum;
5. Kolektivni sporazum;
6. Zaštita od akata diskriminacije sindikata;
7. Zaštita od akata posredovanja.

42

III. Uspostavljanje radnog odnosa:

1. Postupak uspostavljanja radnog odnosa;
2. Vrste radnog odnosa;
3. Ugovor o radu.

II. Prekid radnog odnosa:

1. Raskid ugovora o radu;
2. Raskid ugovora o radu zbog nepropisanog ponašanja zaposlenog;
3. Raskid ugovora o radu zbog nezadovoljavajućeg obavljanja službene dužnosti;
4. Raskid ugovora o radu na osnovu sile zakona;
5. Postupak raskida ugovora o radu;
6. Raskid ugovora o radu zbog ekonomskih, tehnoloških i strukturnih promena u preduzeću.

III. Isplate i naknade:

1. Utvrđivanje i isplaćivanje plata;
2. Utvrđivanje i isplaćivanje naknada.

IV. Radno vreme:

1. Skraćeno radno vreme;
2. Delimično radno vreme;
3. Prekovremeni rad.

V. Odmor i odsustvo:

1. Godišnji odmor;
2. Porodiljsko odsustvo;
3. Odsustvo iz porodičnih razloga;
4. Bolovanje.

VI. Zaštita prava iz radnog odnosa:

1. Interna zaštita;
2. Zaštita od strane spoljnih organa.

VII. Inspekcija rada:

1. Organizacija i obim aktivnosti inspekcije rada;
2. Ovlašćenje inspekcije rada.

VIII. RADNI ODNOSI U JAVNIM SLUŽBAMA

I. Obim primene pravila javnih službi:

1. Javni službenici;
2. Agencija za zapošljavanje;
3. Lica imenovana na rukovodeće funkcije;;
4. Vodeći principi u javnim službama;
5. Zahtevi u vezi zapošljavanja.

II. Nezavisni nadzorni savet:

1. Osnivanje i sastav;
2. Funkcije;
3. Žalbe;
4. Ovlašćenja.

III. Komisija za viša javna imenovanja(KVJI)

1. Osnivanje i sastav;
2. Ovlašćenje.

IV. Kodeks ponašanja u javnim službama:

V. Zapošljavanje javnih službenika:

1. Postupak zapošljavanja ;
2. Zahtevi za zapošljavanje.

VI. Ponašanje i disciplina:

1. Kazne i disciplinski postupak;
2. Zaštita prava javnih službenika.

VII. Prekid radnog odnosa u javnim službama:

III. BEZBEDNOST NA RADNOM MESTU

I. Značenje i važnost:

1. Obaveze i odgovornost poslodavaca;
2. Prava i odgovornosti zaposlenih;
3. Zaštita mladih, žena i lica sa ograničenim sposobnostima;
4. Specijalne oblasti osiguranja na radnom mestu i njihovi aranžmani;
5. Nadzor bezbednosti na radnom mestu.

IV. PENZIONO I INVALIDSKO OSIGURANJE

1. Značenje i važnost:

1. Pravo na penziju zasnovano na radnom stažu;
2. Prava zasnovana na invalidnosti na radnom mestu.

V. PRAVNI IZVORI

Uredba UNMIK- a br. 2001/27 o osnovanom zakonu o radu;
Uredba UNMIK-a br. 2001/36 o javnim službama na Kosovu;
Administrativno naređenje br. 2003/2 o sprovođenju uredbe br. 2001/36;
Zakon o bezbednosti na radnom mestu, zaštiti zdravlja radnika i radnom okruženju;
Uredba UNMIK-a o penzijama na Kosovu;
Zakon br. 2002/9 o inspekciji rada;
Generalni kolektivni ugovor.

f) UPRAVNO PRAVO

MATERIJALNI DEO

I. Opšte poznavanje:

1. Predmet upravnog prava;
2. Izvori upravnog prava;

3. Sistem upravnog prava.

II. Organizacija državne vlasti i javne uprave:

1. Oblici obavljanja državne vlasti;
2. Glavne funkcije javne uprave;
3. Oblast aktivnosti javnih upravnih organa.

III. Opšte poznavanje upravnog akta:

1. Svrha;
2. Klasifikacija upravnih akta;
3. Pravni upravni akt;
4. Materijalni akt;
5. Inicijativa za donošenje akta.

V. Kontrola rada u upravi:

1. Opšti pregled kontrole rada u upravi;
2. Značenje kontrole;
3. Vrste kontrole;
4. Interna kontrola;
5. Institucionalna kontrola;
6. Hijerarhijska kontrola;
7. Spoljna kontrola;
8. Parlamentarna kontrola;
9. Sudska inspekcija;
10. Ombudsman;
11. Kosovski generalni revizor.

UPRAVNO FORMALNO PRAVO

I. Značenje, važnosti i sprovođenje upravnog prava:

1. Pojam upravnog postupka;
2. Vrste upravnog postupka;
3. Odnos generalnog upravnog postupka i specijalnog upravnog postupka;
4. Odnos upravnog postupka i drugih pravnih postupaka;
5. Važnost upravnog postupka;
6. Obim primene upravnog proceduralnog prava;
7. Pojam upravnog pitanja.

45

II. Osnovna načela upravnog postupka:

1. Načela zakonitosti u upravnom postupku
2. Načela uravnotežavanja javnih i privatnih interesa;
3. Načela jednakosti pred zakonom;
4. Načela proporcionalnosti;
5. Načela objektivnosti i nepristrasnosti;
6. Načela o suprostavljanju i predvidivosti;

7. Načela publikovanja;
8. Načela subsidijarnosti.

1. Upravna nadležnost:

- a. Obaveza donošenja odluka;
- b. Utvrđivanje nadležnosti;
- c. Predmetna nadležnost;
- d. Teritorijalna nadležnost;
- e. Zabrana odricanja nadležnosti;
- f. Preliminarno ispitivanje;
- g. Pogrešno podnošenje zahteva nenadležnom organu;
- h. Poveravanje nadležnosti;
- i. Zabrana poveravanja ovlašćenja nižim organima;
- j. Kriterijumi za poveravanje;
- k. Delegirajući organ;
- l. Ovlašćenja delegirajućeg organa;
- m. Zaključivanje poveravanja;
- n. Zamena;
- o. Rešavanje sukoba nadležnosti.

2. Postupak garantovanja nepristrasnosti javne uprave:

- a. Pravne prepreke;
- b. Proglašavanje pravnih smetnji;
- c. Zahtev zainteresovane strane za isključivanje javnog službenika zbog postojanja pravnih smetnji;
- d. Donošenje odluke u vezi sa isključivanjem;
- e. Efekti isključivanja;
- f. Disciplinske mere.

III. Administrativni postupak:

1. Otvaranje administrativnog postupka;
2. Otvaranje administrativnog postupka od strane javnog administrativnog organa (uglavnom) i na zahtev strana;
3. Neodređenost zahteva zainteresovane strane za pokretanje administrativnog postupka;
4. Podnošenje zahteva zainteresovane strane za otvaranje administrativnog postupka;
5. Podnošenje zahteva za pokretanje administrativnog postupka u

46

Diplomatskim ili konzularnim misijama;

6. Slanje zahteva za pokretanje administrativnog postupka poštom;
7. Registracija zahteva;
8. Verifikacija podnošenja zahteva za pokretanje administrativnog postupka;
9. Ostala pisana dokumentacija koju podnose zainteresovane strane;
10. Prethodna verifikacija nekih pitanja pre administrativnog postupka;
11. Otvaranje administrativnog postupka na inicijativu javnosti;

12. Istovremena revizija nekoliko zahteva za pokretanje administrativnog postupka;
13. Podnošenje zahteva;
14. Usmena izjava;
15. Akt o pomirenju (rešavanje u administrativnom postupku).

1. Istražni postupak:

1. Načela objektivnosti;
2. Predmet istražnog postupka;
3. Verifikacija dokaza;
4. Teret dokazivanja;
5. Obaveza zainteresovanih strana da dostave dokaze;
6. Načini prezentovanja informacija i dokaza ;
7. Nepodnošenje dokaza;
8. Pomoć od ostalih organa;
9. Rano predstavljanje dokaza;
10. Troškovi pribavljanja dokaza;
11. Ekspertiza i druge mere;
12. Suslušavanje zainteresovanih strana;
13. Pisana izjava;
14. Usmena izjava;
15. Izuzeće od obaveze da se saslušaju strane;
16. Posredovanje;
17. Odluka doneta posredovanjem.

2. Završetak administrativnog postupka:

1. Razlozi za završetak;
2. Konačne odluke;
3. Odricanje;
4. Nesposobnost;
5. Neplaćanje terifa ili drugih obaveza;
6. Opsti vremenski rokovi za zaključivanje administrativnog postupka;

3. Administrativna aktivnost:

1. Administrativni akt;
2. Oblici administrativnih akata;
3. Sadržaj administrativnih akata;
4. Obrazloženje akata;
5. Način obrazlaganja;
6. Stupanje na snagu akta;
7. Retroaktivnost;
8. Odloženi efekat;
9. Proglašavanje akata;
10. Nevaženje akata;
11. Apsolutno nevažeći administrativni akt;
12. Posledice apsolutno nevažećeg administrativnog akta;

13. Relativno nevažeći administrativni akt;
14. Posledice relativno nevažećeg administrativnog akta;
15. Administrativni akt sa nepreciznostima i greškama;
16. Zaključak;
17. Opoziv i ukidanje akta;
18. Ispravka administrativnog akta;
19. Izuzeće od obaveze obaveštavanja;
20. Obaveštavanje o administrativnom aktu;
21. Sadržaj obaveštenja;
22. Vremenski periodi za obaveštavanje o aktima;
23. Način obaveštavanja.

4. Izvršenje:

1. Vreme izvršenja;
2. Akt koji ne može da bude izvršen;
3. Zakonitost izvršavanja;
4. Žalba na izvršenje;
5. Objavljivanje izvršenja;
5. **Vremenski rokovi za primenu administrativnog akta:**

1. Opšti vremenski rokovi;
2. Računanje vremenskih rokova;
3. Produženje vremenskih rokova;
4. Ponovno utvrđivanje vremenskih rokova;
5. Razmatranje zahteva za ponovnim utvrđivanjem.

6. Administrativna žalba:

1. Posledice administrativne žalbe;
2. Subjektat kojem je podneta žalba;
3. Vremenski rokovi za administrativnu žalbu;
4. Vremenski rok za donošenje odluke u žalbenom roku;
5. Žalbeni postupak;
6. Formalni uslovi za vođenje žalbenog postupka;
7. Odbijanje žalbe;
8. Obaveštavanje zainteresovane strane o razmatranju žalbe;
9. Odluka organa koji razmatra žalbu.

IV. Administrativni akti diskrecione prirode:

1. Opšta načela;
2. Sudska i administrativna inspekcija akata diskrecione prirode.

V. Vanredni pravni lekovi u administrativnim postupcima:

1. Ponavljanje administrativnog postupka;
2. Izmena i poništavanje odluka u vezi sa administrativnim sukobom;
3. Zahtev za zaštitu zakonitosti;
4. Izmena i poništavanje konačne odluke uz saglasnost ili na zahtev strana;
5. Poništavanje i obustavljanje odluke na osnovu prava na praćenje ;
6. Proglašavanje odluke ništavnom;

7. Vanredno poništavanje odluke.

VI. Značenje formalnog i materijalnog administrativnog sukoba:

1. Svrha i karakteristika administrativnog postupka;
2. Administrativni akt kao predmet administrativnog sukoba;
3. Razlozi na osnovu kojih administrativni akt može da bude osporen;
4. Nadležnost za rešavanje administrativnog sukoba;
5. Vrste administrativnog sukoba;
6. Strane u administrativnom sukobu (tužilac, tužena strana, zainteresovana strana).

VII. Pojam i predmet tužbe u administrativnom sukobu:

1. Vremenski rok za podnošenje tužbe;
2. Sadržaj i efekat tužbe;
3. Otvaranje administrativnog sukoba usled nereagovanja administracije;
4. Izmena i poništavanje administrativnog akta od strane tuženog tela;
5. Akcije suda u vezi sa tužbom ;
6. Pretpretresni postupak zasnovan na tužbi;
7. Odbijanje tužbe zbog formalnih razloga;
8. Redovni postupak za rešavanje administrativnog sukoba.

VIII. Završetak administrativnog sukoba:

1. Razlozi za poništavanje administrativnog akta u administrativnom sukobu;
2. Presuda u administrativnom sukobu;
3. Pravni lekovi u administrativnom sukobu;
4. Žalba u administrativnom sukobu;
5. Vanredni pravni lekovi u administrativnom sukobu;
6. Ponavljanje administrativnog postupka;
7. Zahtev za vandrednim ispitivanjem sudskih odluka;
8. Zahtev za zaštitu zakonitosti;
9. Obavezujući karakter presude;
10. Primena odredbi zakona o parničnom postupku (član 60 LAS).

49

Izvori zakona

Zakon o administrativnom postupku Kosova br.02/L-28;

Zakon o opštem administrativnom postupku, Službeni glasnik SFRJ, 47/86;

Zakon o administrativnim sukobima (ZAS), Službeni glasnik SFRJ, 4/77;

Uredba UNMIK-a br. 2001/19, izmenjena i dopunjena uredbama 2005/53, 2006/19, 2006/26, 2007/18 i 2008/3 o izvršnom ogranku Privremenih institucija samouprave na Kosovu;

Ostale uredbe UNMIK-a administrativne oblasti.

PREKRŠAJI

I. KONCEPT PREKRŠAJA

1. Utvrđivanje prekršaja.

NAČELA U PREKRŠAJNIM POSTUPCIMA

I. IZVRŠENJE PREKRŠAJA

1. Delovanje;
2. Nedelovanje.
- II. VREME I MESTO IZVRŠENJA PREKRŠAJA
- III. ODGOVORNOST ZA PREKRŠAJE
 1. Spremnost ;
 2. Nemar.
- IV. NEODGOVORNOST ZA POSTUPKE
 1. Sila;
 2. Pretnja;
 3. Nasilje;
 4. Nužna odbrana i odbrana iz krajnje nužde.
- V. SANKCIJE ZA PREKRŠAJE
 1. Kažnjavanje;
 2. Zaštitne mere .
- VI. ZASTARELOST U PREKRŠAJNOM POSTUPKU
 1. Relativna;
 2. Apsolutna.
- VII. NADLEŽNOST SUDOVA
 1. Stvarna;
 2. Teritorijalna.
1. OKRIVLJENI I OSTEČENA STRANA U POSTUPKU
2. PODNESCI I ZAPISNICI
3. ROKOVI
4. POVRATAK NA PRETHODNO STANJE
5. TROŠKOVI POSTUPKA
 1. Pravni i imovinski zahtev.
- VI. POKRETANJE I VOĐENJE PREKRŠAJNIH POSTUPAKA
 1. Sadržaj zahteva;
 2. Prekid prekršajnog postupka.
- VII. MERE ZA OBEZBEDIVANJE PRISUSTVA OKRIVLJENOG I OSTEČENE STRANE U POSTUPKU
 1. Sudski poziv;
 2. Donošenje okrivljenog pred sud
 3. Kaucija;
 4. Pritvor

VIII. ZAŠTITA OKRIVLJENOG

- I. Član 6 Evropske konvencije o ljudskim pravima.
 1. UVIĐAJ I STRUČNOST
 2. PRETRES MESTA I LICA
 3. USMENA SESIJA
 4. REŠENJE
 1. Rešenje u skraćenom postupku.

V. REDOVNI PRAVNI LEKOVI

1. Žalba;
2. Odbijanje.

VI. VANREDNI PRAVNI LEKOVI

1. Zahtev za vanrednim razmatranjem konačne odluke;
2. Zahtev za zaštitu zakonitosti;
3. Zahtev za ponavljanje postupka.

VII. IZVRŠENJE REŠENJA

1. Obeštećenje za neosnovano kažnjavanje.

VIII. POSEBAN POSTUPAK

IX. POSTUPCI PROTIV MALOLETNIKA

1. Kazne

X. VASPITNE MERE

1. Opomena;
2. Dodatni nadzor.

XI. RAZMATRANJE MIŠLJENJA NADLEŽNOG ORGANA

XII. IZVŠAVANJE ODLUKA KOJE SE ODOSE NA MALOLETNIKE

Pravni izvori:

- III. Zakon o prekršajima- Službeni glasnik 1979...
- IV. Relevantne odredbe is suštinskih zakona koji regulisu prekršaje
 - a. Zakoni, uredbe UNMIK-a
 - b. Dekreti,
 - c. Opštinske uredbe.

g) MEĐUNARODNO PRAVO I EVROPSKO PRAVO O LJUDSKIM PRAVIMA

-I- MEDUNARODNO PRAVO

1. Izvori međunarodnog prava

1. Međunarodne konvencije i sporazumi;
2. Međunarodno običajno pravo;
3. Opšta zakonska načela;
4. Pravni akti međunarodnih organizacija;
5. Jednostrane deklaracije i akcije;
6. Odluke međunarodnih sudova;
7. Međunarodno meko pravo;
8. Načini sprovođenja međunarodnog prava u domaćem zakonodavstvu.

2. Subjekti međunarodnog prava

1. Država;
2. Međunarodne organizacije;
3. nacije;
4. „ Sui generis „ subjekti;

- 5. Pojedinci;
- 6. Sporni slučajevi;
- 6.1 Multinacionalna preduzeća
- 6.2 Nevladine organizacije

3. Osnovna načela međunarodnog prava

- a. Suverenitet i jednakost suvereniteta;
- b. Nemešanje u unutrašnje poslove;
- c. Samoopredeljenje nacija;
- d. Nekorišćenje sile u međunarodnim odnosima;
- a. Samoodbrana država
- b. Korišćenje sile kroz odobrenje OUN;
- e. Rešavanje sukoba miroljubivim sredstvima;
- f. Pravna odgovornost za kršenje međunarodnog prava.

II. Međunarodna Univerzalna zaštita Prava Čoveka

1. Organi Ujedinjenih Nacija i Prava Čoveka

- 9. Povelja Organizacije Ujedinjenih Nacija i prava čoveka;
- 10. Pomoćna tela generalne Skupštine
- 11. Viši Komesar za prava čoveka ;
- 12. Pomoćna tela Veća, Ekonomska i Socijalna ;
- 13. Univerzalna Deklaracija o pravima čoveka – meki zakon
- 14. Međunarodni sporazum o građanskim i političkim pravima ;
- 15. Međunarodni sporazum o Ekonomskim, Socijalnim i Kulturnim Pravima;
- 16. Mere za sprovođenje sporazuma
- 17. Konvencija o Zaštiti Prava Žene;
- 18. Konvencija o Zaštiti Prava Dece;
- 19. Konvencija protiv Zlostavljanja
- 20. Metoda sprovođenja međunarodnog prava u domaćem zakonodavstvu.

2. Regionalna Međunarodna Zaštita o Pravima Čoveka

- 7. Evropski Sistem o Pravima čoveka;
- 8. Generalna Skupština o Pravima čoveka;
- 9. Komitet Ministra;
- 10. Evropski Sud o Pravima čoveka;
- 11. Jurisdikcija Evropskog Suda;
- 12. problem definisanja manjina;
- 13. Konvencija o zaštiti nacionalnih manjina;
- 14. Povelja Evrope o regijonalnim Jezicima ili Manjina

3. Osnovna Načela Interpretacije Sudskih Odluka

- g.) Načela Pozitivne zaštite;
- h.) Načela Efikasnosti i Sprovođenja;
- i.) Načela Diskrecionalnog Prava i Slobodne Procene;

j.) Načela Četvrte Instance;
k.) Načela Proporcionalnosti;
Podela Prava;
e.) Absolutna Prava;
f.) Relativna prava;
Smanjenje Prava;
Literatura:
Zejnulah Gruda `` Međunarodna Zaštita Prava čoveka`` knjiga I- III, 2001

-III- EVROPSKO PRAVO

1. Izvori evropskog prava

1. Sporazum o Evropskoj Zajednici i Sporazum o nuklearnoj energiji (uključujući izmene);
2. Sporazum o Evropskoj Uniji;
3. Sporazum Pariza (1951)
4. Sporazum Rima (1957)
5. Sporazum Mاستrihta (1997)
6. Sporazum Amsterdama (1997)
7. Sporazum Nice (2000)
8. Opšta načela prava;
9. Pravni akti doneseni od Evropske Zajednice;
10. Opšta načela prava;
11. Pravni akti koje je donela Evropska Unija.
 - 11.1 Uredbe,
 - 11.2 Direktive,
 - 11.3 Odluke,
 - 11.4 Preporuke,
 - 11.5 Mišljenja.
12. Odnosi između Evropskog prava i domaćeg prava;
13. Direktno sprovođenje primarnog i sekundarnog Evropskog prava;
14. Pravna odgovornost zemalja članica za nesprovođenje Evropskog prava.

2. Osnovna tela Evropske Zajednice

- Savet:
- Sastav,
- Ovlašćenje,
- Postupak odlučivanja i zakonski postupci,
- Parlament:
- Sastav ,
- Ovlašćenja,
- Postupci donošenja odluka.
- Komisija:

- Sastav,
- Ovlašćenja.
- Evropski sud pravde i prvo stepeni sud
- Sastav,
- Pravni postupci.
- Načela Pravnog Sistema Evropske Unije
- Legitimnost
- Zakonitost
- Subsidiarnost
- Proporcionalnost

3. Regulisanje internog tržišta

1. Carinska unija;
2. Slobodno kretanje robe;
3. Slobodno kretanje radne snage;
4. Slobodna organizovanja;
5. Slobodno kretanje kapitala i novčanih tokova.

Literatura:

Blerim Reka, Arta Ibrahim – Evropske Studije, Tetovo 2004

Relevantni normativni akti

1. Povelja Ujedinjenih Nacija;
2. Statut Međunarodnog Suda Pravde;
3. Konvencija iz Montevidea o pravima i obavezama država;
4. Bečka Konvencija o pravima sporazuma;
5. Proglašavanje načela međunarodnog prava u vezi sa dobrim odnosima i saradnjom između zemalja u skladu sa Poveljom Ujedinjenih Nacija;
6. Sporazum o Evropskoj Zajednici;
7. Sporazum o Nuklearnoj zajednici;
8. Sporazum o Evropskoj Uniji;
9. Ustav Republike Kosovo.

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria -Vlada-Government

Ministria e Drejtësisë - Ministarstvo Pravde - Ministry of Justice

ZA: **MINISTARSTVO PRAVDE**

PRIŠTINA

OD: _____ prebivalište _____
(ime i prezime)
_____ tel. _____

PREDMET : Zahtev za dozvolu polaganja pravosudnog ispita .

DATUM: _____

Shodno članu 3 Zakona o pravosudnom ispitu ,od gore pomenutog naslova zahtevam da mi odobri polaganje pravosudnog ispita .

Zahtevu prilažem dokaze :

- Overenu kopiju diplome (uverenja) o zaveršenom Pravnom fakultetu u _____ br. _____ od _____ god.
- Potvrdu o radnom stažu posle diplomiranja kod _____ br. _____ od _____ god.
- Overenu kopiju uverenja o položenom stručnom ispitu odnosno ispita za sudiju za prekršaje (ukoliko ste položili) br. _____ od _____ god.
Ispit polažem _____ put ,a zelim ga polagati u mesecu _____ god. _____

Momentalno radim kod _____
_____ na radnom mestu _____

APLIKCIJI-ZATEVU SE PRILAŽE:

- Overena kopija diplome
- Potvrda o radnom stažu posle diplomiranja

PODNOŠILAC ZAHTEVA

LITERATURA

1. Zakon o pravosudnom ispitu, br. 04/L-141
2. Administrativno upustvo o program i načinu polaganja pravosudnog ispita, 01 Br. AU-152-126/09
3. Brošura o pravosudnom ispitu, ¹ http://www.kgjk-ks.org/repository/docs/2.-What-is-Bar-Exam-ENG_113681.pdf